

IL-KARTA TAL-GHALLIEMA (KARTA 2)

2A: Il-Qari Mghajjat

2 minuti / 5 marki

L-eżaminatur jagħżel biċċa mis-silta u jistieden lill-istudent/a j/taqraha.

Is-silta: Il-Jum Dinji tal-Ambjent

Il-Jum Dinji tal-Ambjent jiġi ċelebrat fil-5 ta' Ġunju ta' kull sena biex ifakkar lin-nies dwar l-importanza tan-natura. Il-ġurnata hija ċelebrata madwar id-dinja biex tinforma lin-nies li n-natura għandna nieħdu f'isiebha. (par.1)

Fis-sena 1972 kien hemm konferenza importanti ħafna dwar l-ambjent magħrufa bħala l-Konferenza dwar l-Ambjent Uman. Aktar tard dik is-sena, fil-15 ta' Diċembru, l-Assemblea Ġenerali ddecidiet li l-5 ta' Ġunju jkun il-Jum Dinji tal-Ambjent u hekket lill-Gvernijiet biex, dakinhar kull sena, jorganizzaw attivitajiet mad-dinja kollha biex juru t-tfassib tagħhom dwar dak li qiegħed jiġri fl-ambjent, bil-ħsieb li tissaħħaħ il-kuxjenza ambjentali dwar l-importanza tar-restawr tal-ekosistema. (par.2)

L-ekosistema hija l-interazzjoni ta' pjanti, annimali u organiżmi żgħar f'ċertu ambjent. Minħabba ż-żieda fis-sħana tad-dinja u t-tniġġis, ħafna ekosistemi qegħdin ibatu. Anki int tista' tgħin biex tipprotegi l-pjaneta u l-ekosistemi tagħha billi tbiddel l-istil tal-ħajja ta' kuljum tiegħek. (par.3)

Dan tista' tagħmlu billi: tnaqqas, terġa' tuża u tirriċikla; tinvolvi ruħek fit-tindif tal-komunità tiegħek; teduka lilek innifsek u lil haddieħor; taħli inqas ilma; tixtri bil-għaḡal u inqas plastik; tuża bozoz tad-dawl li jdumu fit-tul; u tuża aktar ir-rota. (par.4)

(silta meħuda u addattata minn din il-ħolqa:

<https://skoperta.net/2021/06/05/il-jum-dinji-tal-ambjent-kif-nistgħu-nghinu-biex-nipprotegu-l-ekosistema-tagħna/>)

2B: Wieġeb il-mistoqsijiet kollha.

4 minuti / 5 marki

L-ġhalliema se jistaqsu **wħud minn dawn il-mistoqsijiet**. Taħt kull mistoqsija jidhru xi tveġibiet ta' gwida ġhall-ġhalliema, iżda għandhom **jigu aċċettati tveġibiet oħra** li jaġhmlu sens.

1. **Taħseb li kien hawn il-bżonn li jkollna Jum Dinji ddedikat lill-ambjent? Għaliex?**

- *Iva, biex inżidu l-ġharfien*
- *Iva, biex nedukaw lin-nies biex jieħdu ħsieb l-ambjent*

2. **X'attivitajiet jistgħu jsiru f'dan il-jum speċjali sabiex inkomplu noħolqu kuxjenza favur l-ambjent?**

- *Introduzzjoni ta' xi skemi u inċentivi*
- *Taħditiet edukattivi*
- *Attivitajiet ta' tindif*

3. **Mil-lista msemmija ta' x'jista' wieħed jaġhmel biex jiproteġi l-pjaneta, hemm xi affarijiet li tagħmilhom diġà? Liema huma?**

- *Trid issir referenza għal-lista indikata.*

4. **Kif tista' tikkonvinċi lil ħaddieħor sabiex jaġhmel xi wħud mill-affarijiet imsemmija f'din is-silta?**

- *Tkun ta' eżempju*
- *Tagħti kuraġġ lil ħaddieħor*
- *Takkumpanjah*

2Ċ: It-Taħdit

4 minuti / 5 marki

*L-għalliema se jistiednu lill-istudenti jagħmlu taħdita fuq **wieħed mit-titli** t'hawn taħt. L-istudenti jistgħu jiġu mhegġa fl-iżvilupp tat-taħdita permezz tal-mistoqsijiet.*

Aghżel titlu bejn **A** jew **B**.

A. It-Tniġġis tal-Ambjent

- *X'taħseb li huma r-raġunijiet ewlenin tat-tniġġis tal-ambjent?*
- *Taħseb li l-problema qiegħda tiżdied jew tonqos? Għaliex?*
- *X'jistgħu jagħmlu l-gvernijiet tad-dinja biex tonqos din il-problema?*

JEW

B. Il-Bidla fil-Klima

- *X'taħseb li qiegħed jikkawża l-bidla fil-klima?*
- *Taħseb li din hija xi ħaġa inkwetanti għad-dinja? Għaliex?*
- *X'qiegħed jiġri minħabba temperaturi dejjem iżjed sħan?*